

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U001877

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 21-05-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Попова Олена Олександрівна

2. Olena O. Popova

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 071

Назва наукової спеціальності: Облік і оподаткування

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Облік і оподаткування

Дата захисту: 27-06-2025

Спеціальність за освітою: Облік і аудит

Місце роботи здобувача: Вінницький технічний коледж

Код за ЄДРПОУ: 20097154

Місцезнаходження: вул. Хмельницьке шосе, 91/2, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 138

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 82.15.23, 82.15.23.09, 06.92

Тема дисертації:

1. Формування управлінської звітності економічної безпеки підприємств аграрного бізнесу
2. Formation of management reporting of economic security of agrarian business enterprises

Реферат:

1. Розвинуто наукові положення щодо сутності і генезису формування управлінської звітності. Обґрунтовано теоретичні засади формування і використання управлінської звітності економічної безпеки та узагальнено методичні підходи до дослідження управлінської звітності економічної безпеки підприємств аграрного бізнесу. Надано визначення поняття «управлінська звітність» як окремого виду внутрішньої звітності підприємства. На основі проведеного дослідження еволюції управлінської звітності та її систем в зарубіжних країнах запропоновано власну загальноісторичну періодизацію її розвитку. У роботі уточнено поняття «економічна безпека» та запропоновано структурований підхід до ідентифікацій й класифікації ризиків економічної безпеки, які підлягають аналізу та відображенню в управлінській звітності. Формування управлінської звітності економічної безпеки підприємств аграрного бізнесу забезпечується використанням запропонованих в дисертації методичних підходів, серед яких визначено функціональний, індикаторний,

експертний та матричний підходи. У частині удосконалення методичних підходів також запропоновано механізм формування управлінської звітності оцінки економічної безпеки сільськогосподарського підприємства. Оцінено роль управлінської звітності в економічній безпеці підприємств аграрного бізнесу. Проведено критичний аналіз чинних вимог і показників економічної безпеки, нормативно-правового порядку їх визначення та порогових значень, що підлягають подальшому відображенню в управлінській звітності. Проведено їх систематизацію та виділено фінансову, майнову, технікотехнологічну, інвестиційну, інноваційну, кадрову та екологічну складові економічної безпеки. За даними складовими запропоновано перелік показників-індикаторів. Виділені складові і показники економічної безпеки підприємства аграрного бізнесу покладено в основу системи їх управлінської звітності. Обліково-контрольний імператив формування управлінської звітності економічної безпеки підприємств аграрного бізнесу розглянуто через призму галузевих та макроекономічних засад формування економічної безпеки. За результатами проведених досліджень організаційних засад облікової політики з управлінської звітності економічної безпеки розроблена форма Наказу про облікову політику та примірне Положення про облікову політику в частині управлінської звітності економічної безпеки. Запропоновано систему управлінської звітності щодо прав користування земельними ділянками як ключового майнового показника економічної безпеки підприємств аграрного бізнесу та розроблено обліково-інформаційне забезпечення управлінської звітності економічної сільськогосподарському виробництві. В дисертації проведено узагальнення міжнародних підходів (стандартів, рекомендацій) до формування управлінської звітності. З урахуванням узагальнених міжнародних вимог до управлінської звітності запропоновано структуру Інструкції з формування управлінської звітності та розроблено форми управлінської звітності. У дисертації обґрунтовано підхід до посилення економічної безпеки підприємств через формування системи управлінської звітності щодо прав користування земельними ділянками. Обґрунтовано необхідність проведення управлінських дій щодо документування та вартісної оцінки прав користування земельними ділянками сільськогосподарського призначення для їх відображення в управлінській звітності. На основі узагальнення діючих нормативних методик та підходів до проведення експертної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення та прав їх оренди розроблено та апробовано Методику управлінської оцінки та відображення в управлінській звітності вартості земель сільськогосподарського призначення та прав їх користування. Наведено документальне оформлення процесу та результатів такої оцінки, що забезпечить оперативну генерацію даних про майновий стан підприємства у розробленій системі звітності для їх використання в обґрунтуванні стратегічних і тактичних управлінських рішень щодо посилення економічної безпеки, зокрема її майнових показників.

2. Scientific provisions are described on the essence and genesis of management reporting. The theoretical and praxeological principles of the formation and use of management reporting of economic security are substantiated. Generalized methodical approaches are presented for the study of management reporting of economic security of agrarian business enterprises. The concept of "management reporting" is defined as a separate type of internal reporting of the enterprise. Based on the conducted study of the evolution of management reporting and its systems in foreign countries, a general historical periodization of its development is proposed. The work specifies the concept of "economic security". A structured approach to the identification and classification of economic security risks, which are subject to analysis and display in management reporting, is proposed. Formation of management reporting of economic security of agrarian business enterprises is ensured by the use of methodological approaches proposed in the dissertation, among which functional, indicator, expert and matrix approaches are defined. A mechanism for the formation of management reporting on the assessment of the economic security of an agricultural enterprise is proposed. The role of management reporting in the economic security of agrarian business enterprises is assessed. A critical analysis of the requirements and indicators of economic security, the regulatory and legal procedure for their determination and threshold values was carried out. They were systematized and the financial, technical-technological, investment, innovation, personnel and environmental components of economic security were highlighted. According to these components, a list of indicators is proposed. The selected components and indicators of the economic security of an agrarian business enterprise are the basis of their management reporting system. The accounting and control imperative of the

formation of management reporting of the economic security of agrarian business enterprises is considered through the prism of the macroeconomic principles of the formation of economic security. The form of the Order on the accounting policy and the exemplary Regulations on the accounting policy in the part of management reporting of economic security have been developed. A system of management reporting of agrarian business enterprises in terms of agricultural land as the main property indicator of economic security, and developed accounting and information support for management reporting of economic security in digitized agricultural production is proposed. The dissertation summarizes international approaches (standards, recommendations) to the formation of management reporting. Taking into account the generalized international requirements for management reporting, the structure of the Instructions for the formation of 10 management reporting was proposed and forms of management reporting were developed. The dissertation substantiates an approach to strengthening the economic security of enterprises through the formation of a management reporting system for land use rights. the need for management actions regarding documentation and valuation of agricultural land use rights for their reflection in management reporting has been substantiated. Based on the generalization of current normative methods and approaches to conducting expert monetary valuation of agricultural lands and their lease rights, the Methodology of management evaluation and display in management reporting of the value of agricultural lands and their rights of use has been developed and tested. The process and results of such an assessment are documented, which will ensure the prompt generation of data on the property status of the enterprise in the developed reporting system for their use in substantiating strategic and tactical management decisions regarding strengthening economic security, in particular its property indicators.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Проданчук М., Бездушна Ю., Михалків А., Шевчук Н., Попова О. Розвиток інтегрованої звітності в забезпеченні збалансованої системи показників управлінської системи. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2022. № 6 (47). С. 111–123.
- Гуцаленко Л. В., Попова О. О. Управлінська звітність в контексті удосконалення інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень. *Економіка і управління бізнесом*. 2022. Т. 13. № 2. С. 28–41.
- Попова О. О. Особливості облікової політики для підвищення якості управлінської звітності. *Ефективна економіка*. 2024. № 1. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/2922>
- Гуцаленко Л. В., Попова О. О. Міжнародні підходи до формування управлінської звітності. *Агросвіт*. 2024. № 11. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/agrosvit/article/view/3846>
- Попова О. О. Управлінська оцінка вартості прав оренди сільськогосподарських земель як чинник посилення економічної безпеки аграрного підприємства. *Агросвіт*. 2024. № 22. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/agrosvit/article/view/4986/5030>
- Popova O. O., Vakulyk D. A. Formation of the management accounting system based on the principles of international standards. Application of international accounting standards by enterprises in the context of modern challenges: collective monograph. National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine. Košice: Vysoká škola bezpečnostného manažérstva v Košiciach, 2022. P. 45–59.

Наукова (науково-технічна) продукція: система управлінської звітності щодо прав користування земельними ділянками

Соціально-економічна спрямованість: удосконалення обліково-контрольного імперативу формування управлінської звітності економічної безпеки підприємств аграрного бізнесу

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U110614

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гуцаленко Любов Василівна

2. Liubov V. Hutsalenko

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Садовська Ірина Борисівна

2. Iryna B. Sadovska

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7081-8524

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Коршикова Рената Сергіївна

2. Renata S. Korshykova

Кваліфікація: к. е. н., професор, 08.06.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1367-2450

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний економічний університет імені
Вадима Гетьмана

Код за ЄДРПОУ: 02070884

Місцезнаходження: просп. Берестейський (Перемоги), 54/1, Київ, 03680, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лазаришина Інна Дмитрівна

2. Inna D. Lazaryshyna

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.06.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1183-7530

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і
природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Музиченко Андрій Олександрович

2. Andrii O. Muzychenko

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.06.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5442-0516

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Вдовенко Наталія Михайлівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Вдовенко Наталія Михайлівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Боярчук Сергій Васильович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна